

Ekim'in güncelliđi

Garbis ALTINOğLU

13 Kasım 2017

7 Kasım 2017, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 100. yıldönümüydü. Rusya'da askeri-feodal emperyalist çarlık rejimini yıkan Şubat devrimini izleyen ve dünyada ilk sosyalist rejimi kuran Ekim Devrimi, insanlık tarihinin en önemli olaylarından biriydi. Kısa ömürlü Paris Komünü'nü (1871) saymazsak Ekim Devrimi, üniformalı ve üniformasız emekçi köylülerle bağlaşmış olan ve Sovyet adı verilen gerçekten demokratik kurumlarda örgütlenen işçi sınıfının, sömürücü sınıfların iktidarını yıktığı ve sömürülen sınıfların iktidarını, proleter diktatörlüğünü kurduğu bir tarihsel andı. Lenin'in önderliğindeki Bolşeviklerin (Rusya Komünist Partisi/ Bolşevikler) yönettiğı işçi, köylü ve asker yığınlarının barış, toprak, özgürlük sloganlarıyla gerçekleştirdiğı bu devrim, demokratik görevleri de üstlenen bir sosyalist devrimdi.

Ekim Devrimi, daha ilk günlerinden başlayarak devrilen Rus burjuvazisinin ve toprak ağalarının azgın direnişiyile, emperyalist devletlerin dolaylı ve doğrudan saldırılarıyla karşı karşıya gelecekti. Dahası o onyıllar boyunca, bir dizi küçük-burjuva reformist, anarşist grup ve çevrenin, burjuva milliyetçilerinin, zengin köylülerin, burjuva aydın ve uzmanlarının ve Parti ve devlet aygıtı içindeki revizyonist ve oportünist öğelerin sabotajları, suikastleri ve diğer karşı-devrimci etkinlikleriyle boğuşmak zorunda kalacaktı.

Günümüzde Rusya deneyimini eleştirme modasını inat ve ısrarla sürdürenlerin bir türlü görmek ve anlamak istemedikleri noktalardan biri işte bu. Ekim Devrimi'nin ürünü olan Sovyet Rusya'nın bu denli amansız ve çetin bir savunma konumunda kalmasının en önemli nedenlerinden biri, hatta birincisi, başka ve özellikle ileri kapitalist ülkelerde sosyalist devrimlerin patlak

vermemesiydi. Bu Bolşevikler'i, enerjilerinin önemli bir bölümünü yeni bir toplumun inşası yerine devrimi ve anayurdu savunma çabasına ayırmak ve -proleter bir nitelik de taşısa- devlet aygıtını ayakta tutmak ve daha da güçlendirmek ve bunun bedellerini ödemek zorunda bıraktı. Bu öz savunma çabasını bir ulusal bencillik ya da Ekim'in kazanımlarının muhafaza edilmesini, uluslararası devrimi desteklemenin önüne geçirme tutumu gibi göstermeye çalışan aynı kişi ve çevrelerin anlayamadıkları şu: Sovyet Rusya'nın sadece VARLIĞI VE AYAKTA KALMASI bile gerici ve emperyalist burjuvaziyi korkutuyor, onun aklını başından alıyordu. Demek ki, sosyalizmin inşası ve sosyalist anayurdun savunulması diğer, yani devrim-öncesi toplumların sömürülen sınıflarını ve ezilen uluslarını savunmak ve onları kendi egemen sınıfları ve ezen uluslarına karşı ayaklanmaya çağırma anlamına da geliyordu. Dolayısıyla sorun, Rusya'daki işçi sınıfı iktidarının neden sadece 40 yıl (1917-1957) yaşayabildiği ve daha sonra yozlaşarak çöktüğü biçiminde koyulamaz. Sorunu böyle formüle etmenin kendisi yanlıştır asıl sorulması gereken soru şudur: İçerden ve dışardan kaynaklanan bu denli büyük, sistemli ve çok yanlı baskı ve saldırılarla karşı karşıya kalan ve esas itibarıyla bir köylü ülkesi olan Sovyet Rusya nasıl oldu da bu kadar uzun süre ayakta kalabildi ve gerek siyasal, gerek askeri ve gerekse kültürel alanda bu denli büyük başarılar imza atabildi?

Bu mucize Trotskistlerin, anti-komünistlerin, revizyonistlerin, burjuva aydınları ve tarihçilerinin yaptıkları gibi Stalinist terörle, yani bu başarıların Sovyet bürokrasisinin yığınları kırbaç ve darağacı tehdidiyle eyleme geçirdiği türünden gülünç gerekçelerle açıklanamaz elbet. Bu mucizenin tek, ama sadece tek bir açıklaması var: Tüm olumsuzluk ve dezavantajlara, yani Rusya halklarının yüzyılları kapsayan Ortaçağ kökenli geleneklerine ve Oblomovizmine ve Partinin -çoğu bir ilk olmaktan kaynaklanan ve demek ki kaçınılmaz olan- çeşitli hatalarına ve içinde barındırdığı revizyonist ihanet öğelerine rağmen Sovyet Rusya işçileri ve halkları yeni ve sömürsüz bir toplum kurma coşkusuyla çalışıyor ve savaşıyorlardı. Ve onlar, sınıfsız topluma erişme perspektifiyle hareket eden SBKP tarafından yönetiliyor ve bu süreç içinde kendilerini de olağanüstü bir hızla dönüştürüyorlardı. Ünlü Trotskist tarihçi Isaac Deutscher bile anti-Stalinist önyargılarına rağmen bu gerçeği teslim ediyordu:

Stalin'in yönetimini eline geçirdiği millet, sayıları pek az olan okumuş kimseler ile ileri fikirli işçiler istisna edilecek olursa, ilkel insanların teşkil ettiği bir millettir. Ünlü bir deyişi yeniden kullanmak gerekirse şunu söyleyebiliriz. Stalin, barbar insanlara dayanarak barbarlığı Rusya'dan kovmak işini üzerine almıştı

Ne var ki, Rus halkı, birçok alanlarda ilerlemekten de geri kalmamıştı. Üretimin maddi cihazı () öylesine süratle genişlemiş ve güçlenmişti ki, Rusya, Avrupa'nın en önde gelen sanayi gücüne sahipti şimdi ve dünyada ikinci geliyordu. On yıldan pek az fazla bir süre içinde, şehirlerinin ve kasabalarının sayısı iki misline ulaşmıştı. Her dereceden okulların sayısı büyük çapta artmıştı. Halkın tümü eğitim görmüştü ve zihni öylesine uyanmıştı ki, onu yeniden uyutmak imknsızdı. Halkın bilgi, bilim ve sanat öğrenmek konusundaki açlığı ve isteği Stalin hükümeti tarafından o ölçüde uyarılmıştı ki, tatmin edilemeyecek ve tedirginlik veren bir duruma gelmişti Belki de başka hiçbir ülkede, genç insanlar, öteki milletlerin klasik sanatına ve edebiyatına karşı, Rusya'da olduğu kadar büyük bir sevgi ve saygı duymamışlardı. (1)

* * * * *

1917'den bu yana dünyada elbette pek çok şey değişti. Üretici güçler bundan 100 yıl öncesine kıyasla çok daha gelişmiş durumda. (Bu olgu bugün sosyalizmi inşa etmenin ve komünizme doğru ilerlemenin maddi zemininin çok daha sağlam ve güçlü olduğunu gösteriyor.) Ekim Devrimi günlerinde dünyada ve özellikle geri ve bağımlı ülkelerde geniş ve eğitim düzeyi çok düşük bir köylü kitlesi bulunuyordu. 100 yıl öncesine kıyasla dünya nüfusu şimdi, çok daha kentli ve eğitilmiş. Küçük mülk sahipliğinin, yani köylülüğün ve kent küçük burjuvazisinin oransal olarak azalmasına bağlı olarak işçi sınıfı gerek sayı ve gerekse oran olarak eskisine kıyasla çok daha kalabalık hale geldi. Kadınların toplumsal yaşama katılımı 100 yıl öncesine göre çok daha fazla. Şunu da eklemek gerek: Eğitimin, eğitim olanaklarının hızla yaygınlaşmasına, ve bilgiye erişimin çok daha kolay ve hızlı hale gelmesine ve üretim sürecinde, karmaşıklığı giderek artan her türden makinanın daha yaygın bir biçimde kullanımına bağlı ve paralel olarak mavi yakalı diye anılan kol işçileri yerlerini daha eğitilmiş olan ve ak yakalı diye anılan kafa işçilerine -ve belli ölçülerde de robotlara- bırakıyorlar. Ancak bütün bunlar emperyalizm ve proleter devrimleri çağında yaşamaya devam ettiğimiz gerçeğini değiştirmemiştir. Son 100 yıl, özellikle de son 20-25 yıl tekelci kapitalizmin, Lenin'in Emperyalizm adlı yapıtında değindiği asalaklaşma, üretimden kopma ve bir kumarhane kapitalizmine dönüşme sürecinin daha da derinleşmesine ve en tepedeki tekelci burjuvalar ve oligarklar daha da zenginleşirken işçilerin, emekçi kadınların vb. toplam gelirden aldığı payın daha da azalmasına tanık oldu ve olmaya da devam ediyor. Bu, en ileri kapitalist toplumlarda bile böyle. Özellikle geri ve bağımlı ülkelerin payına ise daha çok açlık, işsizlik, evsizlik ve yoksulluk ve daha çok savaş ve militarizm, daha çok dinsel gericilik vb. düşüyor. Belki bunlar kadar önemlisi ise, giderek daha irrasyonel ve insanlıkdışı

hale gelen bu kokuşmuş kapitalist-emperyalist sistemin, kendisini ayakta tutmak için İNSANIN KENDİSİNİ yozlaştırmak ve çürütmek için görsel medyanın da yardımıyla yoğun bir çaba harcaması ve devrimci bir alternatifi bulunmadığı koşullarda bunu belirli ölçülerde başarmasıdır, Buna en öndegelen kapitalist devletlerin kol ve kafa işçilerinin yarattığı gelirin önemli bir bölümünü silahlanmaya ve devlet, polis ve istihbarat aygıtlarını güçlendirmeye, mahkeme ve cezaevlerinin sayısını arttırmaya vb. ayırmalarını ve daha da beteri, aralarında onbinlerce bilim insanının da bulunduğu dünyanın en iyi beyinlerini, insanlık açısından hemen hemen hiçbir olumlu getirisi olmayan bu sektörlerde istihdam etmelerini ekleyebiliriz.

Bütün bunlar aradan geçen 100 yıla rağmen Ekim'in neden güncel kaldığını ya da güncelliğini muhafaza ettiğini, hatta ezici çoğunluğu bunun yarım yamalak farkında olsa ya da hiç farkında olmasa da insanlığın sosyalizme ve komünizme aç olduğunu göstermeye yeter. (2) Ama dahası var. Son onyıllarda ortaya çıkan ve hepsi de kapitalist-emperyalist sistemle doğrudan ilişkili olmayan bazı gelişmeler, bu sistemin, hem de gecikmeksizin yıkılmasını gerektiriyor ve dayatıyor. Bu gelişmeleri kabaca şöyle sıralayabiliriz:

a) Son birkaç yüzyılda ve özellikle Sanayi Devriminden bu yana hızla artan insan nüfusu ile giderek kirlenen ve azalan doğal kaynaklar arasındaki dengesizlik sorunu. (3)

b) Çoğunu emperyalist devletlerin kışkırttığı bitmez tükenmez savaş ve çatışmaların, IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların geri ve bağımlı ülkelere dayattığı gerici ekonomi politikalarının ve olumsuz iklim değişikliğinin ürünü olan ve giderek daha da büyüyecek olan uluslararası göç sorunu.

c) Emperyalist burjuvazinin ve onun aptal ve siyasi miyoplukla sakatlanmış politikacılarının insanlığı karşı karşıya getirdiği nükleer vb. büyük-ölçekli savaş riski sorununu çözmemesi bir yana, bu riski arttırmakta olması. Bu bağlamda Amerikan militaristlerinin, son yıllarda ve onyıllarda ortaya çıkan görece yeni bilim ve teknoloji dallarını -nanoteknoloji, robotbilim, yapay zeka, biyoteknoloji vb.- çok tehlikeli ve yıkıcı silah sistemleri geliştirmek için kullanmalarını da zikretmek gerek. Pentagon'un, iklim değişiklikleri yapmayı, hatta bazı bilim insanlarına göre yapay depremler ve tsunamiler yaratmayı olanaklı kılan HAARP adlı elektromanyetik savaş projesi buna örnek gösterilebilir.

Başka bir yerde de söylemiş olduğum gibi,

Bütün bu sorunları çözmemesi, hatta onları giderek ağırlaştırması, kapitalist-emperyalist sistemin gerçekten de iflas ettiğini ve Homo Sapiens'in gelişiminin, hatta biyolojik bir tür olarak onun varlığının önünde çok ciddi bir

engel ya da tehdit haline geldiğini gösteriyor. Bir zamanlar Marksist-Leninistlerin temel sloganlarından biri, ya barbarlık ya sosyalizm' idi. Şimdi bu sloganın ya yokoluş ya sosyalizm' olarak değiştirilmesi gerekiyor. Yani insanlığın karşı karşıya bulunduğu tüm temel sorunlarının çözülmesi, hatta onun bir tür olarak varlığını sürdürebilmesi ancak ve ancak kapitalist-emperyalist sistemin yıkılması ve yerine kol ve kafa işçilerinin önderliğinde sosyalist bir dünya sisteminin inşasına başlanmasıyla olanaklı hale gelecektir. Ancak bir sosyalist dünya devleti, insanlığın iç savaşına son verebilir, dünyayı gerçekten yaşanabilir bir yer haline getirebilir, var olan maddi ve kültürel olanakların eşit ve dengeli bir biçimde dağıtımını güvence altına alabilir ve insanlığın elinin altındaki devasa boyutlardaki üretici güçleri, onun maddi ve manevi enerji ve birikimini türün daha da olgunlaşması ve evriminin daha ileri bir evresine geçişi için kullanma olanağını yaşama geçirebilir. (4)

Demek ki bugün komünistler ve tutarlı devrimciler, sadece geniş işçi ve diğer sömürülen emekçi yığınlarının öncüsü ve temsilcisi olmakla ve kendilerini öyle saymakla yetinemezler. Eğer insanlığın yazgısı onlara bağlıysa, ki öyledir, o zaman onlar da kendilerini TÜM İNSANLIĞIN öncüsü ve temsilcisi saymak ve öyle davranmakla yükümlü olacaklardır ve olmalıdırlar. (Herhalde hiçbir akli başında insan bu saptamamı, tekelci kapitalistlere ve onların devletlerine karşı savaşımdan vazgeçme çağrısı olarak algılamayacaktır.) Görev bir dünya sosyalist devrimi ve sosyalist bir dünya hükümetinin, en azından ABD, Çin, Almanya, Rusya gibi belirleyici önem taşıyan bir dizi ülkede sosyalist rejimlerin kurulması olmalıdır. Kurulabilmesi halinde böyle bir dünya hükümeti

a) kendisine karşı gerçekleştirilecek ve eski statükoyu restore etmeyi amaçlayan gerici ayaklanmaları bastırmakla,

b) eski dünyanın gerici ordularını ve baskıcı devlet aygıtlarını ortadan kaldırmakla,

c) tekelci burjuvaların ve onların dünyanın her yanındaki uşak ve uzantılarının ellerindeki maddi zenginliklere karşılıksız el koymakla,

d) insanlığın elindeki maddi ve entellektüel kaynakların merkezi ve demokratik bir planlama çerçevesinde dağıtımını ve kullanılmasını örgütlemekle,

e) başta Afrika ülkeleri olmak üzere en yoksul ve en fazla acı çeken ülkelerdeki insan kardeşlerinin yardımına koşmakla,

f) son yıllarda ve on yıllarda savaş, iç savaş, askeri darbe, ekonomik ambargo gibi yıkıcı eylem ve uygulamalar nedeniyle yoksulluk ve yoksunluk içinde olan ülkelerin insanlarına benzer bir destek vermekle,

g) kadınlar başta olmak üzere insanlık ailesinin tüm bireylerinin demokratik

hak ve özgürlüklerden eksiksiz bir biçimde yararlanmasını sağlamak için gerekli önlemleri almakla,

h) dünyanın en geri kalmış bölgelerinden başlamak kaydıyla tüm insanların eğitim düzeyinin yükseltilmesini ve çağdaş bilim ve teknolojinin olanaklarından yararlanmasını sağlamakla,

i) insanlığın tarihsel ve kültürel mirasını ve doğal çevreyi özenle korumakla vb. yükümlü olacaktır.

* * * * *

Büyük olasılıkla pek çok okur beni ütöpik hayaller beslemekle eleştirecek, burada söylediklerimin daha onyıllar boyunca gerçekleşemeyeceğini, hatta belki de asla gerçekleşemeyeceğini ve görünür gelecekte dünyanın daha iyiye değil, tersine daha kötüye gideceğini ileri sürecektir. Tabii ki böylesi bir kötü senaryonun gerçekleşmesi ve insan türünün yeni ve onmilyonlarca ya da daha fazla insanın yaşamını yitireceği daha büyük-ölçekli savaşlar ve çevresel felaketler yardımıyla bir batışa doğru gitmesi olanaklıdır dahası konuya salt BUGÜNKÜ siyasal ve askeri güçler dengesinin ışığında baktığımızda gelişmelerin olumsuz doğrultuda seyretmesi olasılığının çok daha yüksek olduğunu bile söyleyebiliriz. Ancak ben burada stratejik olarak niteleyebileceğimiz bir saptama yapıyor ve bu vizyonu, insanlığın karşı karşıya bulunduğu temel sorunları ve onun kurtuluş ve sınıfsız toplum doğrultusunda ilerleme potansiyeli ve yükümlülüğünü dikkate alarak sunuyorum.

Burada esas olarak, sürecin objektif yanına ilişkin görüşlerimi aktardım.

Önemi asla küçümsenemeyecek olan devrimci irade ve bu devrimci iradeyi yaşama geçirecek ve gelişmelere müdahale edecek bir komünist partisi sorununu burada ele almadım. Sorunun subjektif yanı, apayrı bir tartışmanın konusu. Ancak şu bir gerçek: 1789 Büyük Fransız Devrimi'nden bu yaşanan bir dizi devrimden öğrenen ve dersler çıkaranlar sadece burjuvazinin ve sömürücü sınıfların kurmayları değil. İşçi sınıfının, halihazırda örgütsel ve kitlesel açıdan çok zayıf olan siyasal öncüleri de Ekim Devrimi'nin, onu izleyen demokratik ve sosyalist devrimlerin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin yanı sıra, bir dizi ülkede yaşanan karşı-devrimlerin deneyimiyle iyi kötü donanmış durumdalar. Bu deneyimlerin komünist bir bakış açısıyla yeniden ve yeniden incelenmesi, önümüzdeki dönemde patlak verecek olan devrim girişimlerinin başarısı açısından büyük önem taşıyor.

(1) Stalin, Bir Devrimcinin Hayatı II, s. 390-91.

(2) Geçenlerde artıgerçek'te okuduğum bir haberde aynen şöyle deniyordu: ABD'de 1994'ten beri faaliyet gösteren Komünizm Kurbanlarını Anma

Derneđi'nin düzenlediği anket çarpıcı sonuçlar ortaya çıkardı.

Ankete katılan 2000 yılından sonra doğan Amerikalı gençler sosyalist düzende yaşamayı kapitalizme yeğledi. Ankete katılan gençlerin yüzde 44'ü sosyalist, yüzde 42'si kapitalist, yüzde 7'si ise komünist bir ülkede yaşamayı tercih edeceğini belirtti. Araştırmaya göre gençler arasında sosyalist bir ülkede yaşamak isteyenlerin oranı, genel ortalamanın 10 puan üzerinde. Araştırma, gençleri sosyalizme yönelten gerekçenin ekonomi temelli olduğunu ortaya çıkardı. Ankete katılanların yüzde 53'ü ekonomik sistemin aleyhlerine çalıştığını düşünüyor. Zengin ve fakir arasındaki uçurumun fazla olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 80 çıkarken, gençlerin yüzde 70'i de zenginlerin ödemesi gereken vergileri ödemediği yönünde görüş belirtti. (Anti komünist derneğin anketinden sosyalizm çıktı, artıgerçek, 3 Kasım 2017)

(3) Nüfusbilimciler 1803 yılında 1 milyar olan dünya nüfusunun, 1928'de 2 milyara, 1960'da 3 milyara, 1975'de 4 milyara, 1987'de 5 milyara, 2000'de 6 milyara çıktığını ve nüfus artış hızındaki yavaşlamaya rağmen 2017'de 7.5 milyara çıktığını belirtiyorlar.

(4) Hasan Oğuz'a yanıt, 6 Eylül 2017.

Author Details

Garbis ALTINOĞLU

maryamohannes@yahoo.fr

Bunu paylaş:Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Linkedln üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pinterest'te paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Daha fazlaArkadaşınızla e-posta üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Skype'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Telegram'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pocket'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)